

Neuloživi kvazi-rezidualni dizajni

Nina Mavrović

Odjel za matematiku
Sveučilište u Rijeci

17.12.2010.

Literatura

Mohan S. SHRIKHANDE and Tariq A. ALRAQAD:

- ***Recent results on families of symmetric designs and non-embeddable quasi-residual designs***

Sadržaj

- 1 Uvod - kvazi-rezidualni dizajni
- 2 Uloživost
- 3 Uvjeti neuloživosti
- 4 Tehnike konstrukcije
- 5 Hadamardovi i Menonovi dizajni

Rezidualni dizajn simetričnog dizajna

Definicija 1.1

Neka je $S = (X, \mathcal{B})$ simetrični (v, k, λ) -dizajn i $B \in \mathcal{B}$.

- **Rezidualni dizajn** od S je dizajn

$S^B = (X \setminus B, \{A \setminus B : A \in \mathcal{B}, A \neq B\})$ dobiven iz S uklanjanjem svih točaka iz B .

- S^B ima parametre $(v - k, v - 1, k, k - \lambda, \lambda)$.

Derivirani dizajn simetričnog dizajna

Definicija 1.2

Neka je $S = (X, \mathcal{B})$ simetrični (v, k, λ) -dizajn i $B \in \mathcal{B}$.

- **Derivirani dizajn** od S je dizajn $S_B = (B, \{A \cap B : A \in \mathcal{B}, A \neq B\})$ dobiven iz S uklanjanjem bloka B i svih točaka izvan njega.

Derivirani dizajn simetričnog dizajna

Definicija 1.2

Neka je $S = (X, \mathcal{B})$ simetrični (v, k, λ) -dizajn i $B \in \mathcal{B}$.

- **Derivirani dizajn** od S je dizajn $S_B = (B, \{A \cap B : A \in \mathcal{B}, A \neq B\})$ dobiven iz S uklanjanjem bloka B i svih točaka izvan njega.
- S_B ima parametre $(k, v - 1, k - 1, \lambda, \lambda - 1)$, uz uvjet $\lambda \geq 2$.

Rezidualni i derivirani dizajni simetričnog dizajna

- S simetričan dizajn, B blok od S
- P matrica incidencije od S čiji zadnji stupac odgovara bloku B
- M matrica incidencije od S^B , N matrica incidencije od S_B

Rezidualni i derivirani dizajni simetričnog dizajna

- S simetričan dizajn, B blok od S
- P matrica incidencije od S čiji zadnji stupac odgovara bloku B
- M matrica incidencije od S^B , N matrica incidencije od S_B

$$\Rightarrow P = \begin{bmatrix} M & 0 \\ N & j \end{bmatrix}$$

Primjer 1

Neka je S simetričan $(11, 5, 2)$ -dizajn i $B = \{1, 3, 4, 5, 9\}$ njegov blok.

Primjer 1

Neka je S simetričan $(11, 5, 2)$ -dizajn i $B = \{1, 3, 4, 5, 9\}$ njegov blok.

- S^B je $2 - (6, 3, 2)$ dizajn
- S_B je $2 - (5, 2, 1)$ dizajn
- svaki od preostalih 10 blokova particioniran je u 2 dijela, koji formiraju S_B na skupu točaka iz B te S^B na $X \setminus B$

Primjer 1

Neka je S simetričan $(11, 5, 2)$ -dizajn i $B = \{1, 3, 4, 5, 9\}$ njegov blok.

- S^B je $2 - (6, 3, 2)$ dizajn
- S_B je $2 - (5, 2, 1)$ dizajn
- svaki od preostalih 10 blokova particioniran je u 2 dijela, koji formiraju S_B na skupu točaka iz B te S^B na $X \setminus B$

B	1	3	4	5	9
B_1	4	5	2	6	10
B_2	3	5	6	7	0
B_3	1	4	6	7	8
B_4	5	9	2	7	8
B_5	3	9	6	8	10
B_6	4	9	0	7	10
B_7	1	5	0	8	10
B_8	1	9	2	6	0
B_9	1	3	2	7	10
B_{10}	3	4	0	2	8

Primjer 1

Neka je S simetričan $(11, 5, 2)$ -dizajn i $B = \{1, 3, 4, 5, 9\}$ njegov blok.

$$\left[\begin{array}{cccccc|cccc|c} 0 & 1 & 0 & 0 & 0 & 1 & 1 & 1 & 0 & 1 & 0 \\ 1 & 0 & 0 & 1 & 0 & 0 & 0 & 1 & 1 & 1 & 0 \\ 1 & 1 & 1 & 0 & 1 & 0 & 0 & 1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 1 & 1 & 0 & 1 & 0 & 0 & 1 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & 1 & 1 & 0 & 1 & 0 & 0 & 1 & 0 \\ 1 & 0 & 0 & 0 & 1 & 1 & 1 & 0 & 1 & 0 & 0 \\ \hline 0 & 0 & 1 & 0 & 0 & 0 & 1 & 1 & 1 & 0 & 1 \\ 0 & 1 & 0 & 0 & 1 & 0 & 0 & 0 & 1 & 1 & 1 \\ 1 & 0 & 1 & 0 & 0 & 1 & 0 & 0 & 0 & 1 & 1 \\ 1 & 1 & 0 & 1 & 0 & 0 & 1 & 0 & 0 & 0 & 1 \\ 0 & 0 & 0 & 1 & 1 & 1 & 0 & 1 & 0 & 0 & 1 \end{array} \right]$$

Rezidualni i derivirani dizajn simetričnog dizajna

Napomena

- Rezidualni i derivirani dizajn simetričnog dizajna ne određuju jednoznačno taj simetrični dizajn.
- Npr. postoje simetrični $(25, 9, 3)$ -dizajni D i E te blokovi A od D i B od E takvi da:

$$D^A \simeq E^B, D_A \simeq E_B, \text{ ali ne vrijedi } D \simeq E.$$

Kvazi-rezidualan i kvazi-deriviran dizajn

Definicija 1.3

- **Kvazi-rezidualan dizajn** je (v, b, r, k, λ) dizajn za kojega je $r = k + \lambda$.
- **Kvazi-deriviran dizajn** je (v, b, r, k, λ) dizajn za kojega je $k = \lambda + 1$.

Uloživost

- Kada je kvazi-rezidualan (kvazi-deriviran) dizajn ujedno i rezidualan (deriviran)?

Uloživost

- Kada je kvazi-rezidualan (kvazi-deriviran) dizajn ujedno i rezidualan (deriviran)?

Definicija 2.1

Ako je **kvazi-rezidualan(deriviran)** dizajn **ujedno i rezidualan (deriviran) dizajn simetričnog dizajna**, kažemo da je **uloživ**.

Inače kažemo da je **neuloživ**.

Uloživost

Definicija 2.2.

Komplementarni dizajn D' dizajna D dobije se zamjenom svih blokova iz D njihovim komplementima.

Uloživost

Definicija 2.2.

Komplementarni dizajn D' dizajna D dobije se zamjenom svih blokova iz D njihovim komplementima.

- Komplementarni dizajn kvazi-rezidualnog dizajna je kvazi-derivirani dizajn i obratno.

Uloživost

Definicija 2.2.

Komplementarni dizajn D' dizajna D dobije se zamjenom svih blokova iz D njihovim komplementima.

- Komplementarni dizajn kvazi-rezidualnog dizajna je kvazi-derivirani dizajn i obratno.
- Kvazi-rezidualan(deriviran) dizajn je uloživ \Leftrightarrow je njegov komplementarni dizajn uloživ.

Primjer 2. Bhattacharya-in dizajn (1944)

- (16,24,9,6,3) dizajn sa skupom točaka $X = \{1, 2, \dots, 16\}$ i blokovima:

$$B_1 = \{1, 2, 7, 8, 14, 15\}$$

$$B_2 = \{3, 5, 8, 9, 12, 14\}$$

$$B_3 = \{3, 4, 7, 10, 12, 16\}$$

$$B_4 = \{2, 4, 9, 10, 11, 13\}$$

$$B_5 = \{1, 4, 7, 8, 11, 16\}$$

$$B_6 = \{1, 6, 8, 10, 12, 13\}$$

$$B_7 = \{1, 4, 5, 13, 14, 15\}$$

$$B_8 = \{4, 6, 8, 9, 11, 15\}$$

$$B_9 = \{3, 5, 7, 8, 11, 13\}$$

$$B_{10} = \{1, 6, 7, 9, 12, 13\}$$

$$B_{11} = \{3, 4, 6, 13, 14, 15\}$$

$$B_{12} = \{3, 6, 7, 10, 11, 14\}$$

$$B_{13} = \{2, 4, 8, 10, 12, 14\}$$

$$B_{14} = \{1, 2, 3, 12, 13, 15\}$$

$$B_{15} = \{2, 5, 6, 11, 12, 16\}$$

$$B_{16} = \{1, 5, 9, 10, 11, 14\}$$

$$B_{17} = \{2, 3, 8, 9, 13, 16\}$$

$$B_{18} = \{2, 5, 7, 10, 13, 15\}$$

$$B_{19} = \{4, 5, 7, 9, 12, 15\}$$

$$B_{20} = \{1, 2, 3, 4, 5, 6\}$$

$$B_{21} = \{5, 6, 8, 10, 15, 16\}$$

$$B_{22} = \{2, 6, 7, 9, 14, 16\}$$

$$B_{23} = \{1, 3, 9, 10, 15, 16\}$$

$$B_{24} = \{11, 12, 13, 14, 15, 16\}$$

- $|B_6 \cap B_{10}| = 4 \Rightarrow$ ne može se uložiti u sim. (25, 9, 3)-dizajn

Uloživost kvazi-rezidualnih dizajna

Neka je D kvazi-rezidualan $2 - (v, k, \lambda)$ dizajn. Ako je:

- $\lambda = 1 \vee \lambda = 2 \Rightarrow D$ je rezidualan (Hall, Connor; 1954).

Uloživost kvazi-rezidualnih dizajna

Neka je D kvazi-rezidualan $2 - (v, k, \lambda)$ dizajn. Ako je:

- $\lambda = 1 \vee \lambda = 2 \Rightarrow D$ je rezidualan (Hall, Connor; 1954).

Teorem 2.3

Kvazi-rezidualan $2 - (v, k, \lambda)$ dizajn sa $\lambda \leq 2$ je uloživ u jedinstveni simetrični $(v + k + \lambda, k + \lambda, \lambda)$ dizajn.

Uloživost kvazi-rezidualnih dizajna za $\lambda \geq 3$

Teorem 2.4 (Bose, S.Shrikhande, Singhi; 1976)

Neka je $\lambda \geq 3$ i $g(\lambda)$ definiran sa:

$$g(\lambda) = \begin{cases} 76, & \lambda = 3 \\ \frac{1}{2}(\lambda - 1)(\lambda^4 - 2\lambda^2 + \lambda + 2), & 4 \leq \lambda \leq 9 \\ \frac{(\lambda-1)^2(\lambda-2)}{2} [1 + (\lambda - 1)(\lambda - 2)] - \lambda + 1 + \\ + \frac{(\lambda-1)(\lambda-2)}{2} \sqrt{(\lambda - 1)^2 [1 + (\lambda - 1)(\lambda - 2)]^2 + 4(\lambda - 1)} & \lambda > 9 \end{cases}$$

Tada je svaki kvazi-rezidualan $2 - (v, k, \lambda)$ dizajn sa $\lambda \geq 3$ i $k > g(\lambda)$ uloživ u jedinstveni simetrični $(v + k + \lambda, k + \lambda, \lambda)$ dizajn.

Uloživost kvazi-rezidualnih dizajna za $\lambda \geq 3$

Teorem 2.5 (Neumaier, 1982)

Kvazi-rezidualan $2 - (v, k, \lambda)$ dizajn je uloživ ako je ili:

- $\lambda = 3$ i $k > 76$;
- ili $\lambda \neq 3$ i $k > \frac{1}{2}(\lambda^2 - 1)(\lambda^3 - \lambda^2 - \lambda + 2)$.

Uloživost kvazi-rezidualnih dizajna za $\lambda \geq 3$

Teorem 2.5 (Neumaier, 1982)

Kvazi-rezidualan $2 - (v, k, \lambda)$ dizajn je uloživ ako je ili:

- $\lambda = 3$ i $k > 76$;
- ili $\lambda \neq 3$ i $k > \frac{1}{2}(\lambda^2 - 1)(\lambda^3 - \lambda^2 - \lambda + 2)$.

Teorem 2.6. (Metsch, 1995)

Kvazi-rezidualan $2 - (v, k, \lambda)$ dizajn je uloživ ako je:

$$k > \left(\frac{8}{\sqrt{3}}\lambda + \lambda + 5\right)(\lambda - 1)\lambda^2.$$

Uvjeti neuloživosti

Razlozi neuloživosti kvazi-rezidualnog dizajna:

- 1 trivijalan tip uvjeta;
- 2 uvjeti koji ovise o presjecima blokova;
 - m - blokovni uvjet neuloživosti
- 3 uvjeti nejednakosnog tipa i uvjeti djeljivosti;
- 4 uvjeti dobiveni korištenjem kodova i grafova.

1) Trivijalan tip uvjeta neuloživosti

- kvazi-rezidualan dizajn je neuloživ ako pridruženi simetrični dizajn ne postoji
- to se dokazuje $B - R - C$ teoremom

1) Trivijalan tip uvjeta neuloživosti

- kvazi-rezidualan dizajn je neuloživ ako pridruženi simetrični dizajn ne postoji
- to se dokazuje $B - R - C$ teoremom

Teorem 3.1.

Neka su v, k, λ cijeli brojevi takvi da je $\lambda(v - 1) = k(k - 1)$, za koje postoji simetrični (v, k, λ) dizajn. Tada ako je:

- 1 v paran $\Rightarrow k - \lambda$ kvadrat;
- 2 v neparan \Rightarrow jednačba $z^2 = (k - \lambda)x^2 + (-1)^{\frac{v-1}{2}} \lambda y^2$ ima za rješenje $x, y, z \in \mathbb{Z}$ koji nisu svi jednaki 0.

2) Uvjeti koji ovise o presjecima blokova

- pokaže se da *kvazi-rezidualan dizajn* sadrži **kolekciju blokova sa specifičnim veličinama presjeka** po dva bloka, koje sprječavaju da dizajn bude uloživ
- **Pr.:** Dizajn Bhattacharya-inog tipa nije uloživ jer ima par blokova koji se sijeku u više od λ točaka

2) Primjer: 2 – (25, 10, 6) dizajn, $X = \{1, \dots, 25\}$, $\mathcal{B} = \{B_1, \dots, B_{40}\}$

$$B_1 = \{1, 3, 4, 7, 10, 13, 14, 18, 19, 21\}$$

$$B_2 = \{2, 4, 5, 8, 6, 14, 15, 19, 20, 22\}$$

$$B_3 = \{3, 5, 1, 9, 7, 15, 11, 20, 16, 23\}$$

$$B_4 = \{4, 1, 2, 10, 8, 11, 16, 17, 24\}$$

$$B_5 = \{5, 2, 3, 6, 9, 12, 13, 17, 18, 25\}$$

$$B_6 = \{6, 7, 10, 12, 15, 18, 19, 22, 25, 1\}$$

$$B_7 = \{7, 8, 6, 13, 11, 19, 20, 23, 21, 2\}$$

$$B_8 = \{8, 9, 7, 14, 12, 20, 16, 24, 22, 3\}$$

$$B_9 = \{9, 10, 8, 15, 13, 16, 17, 25, 23, 4\}$$

$$B_{10} = \{10, 6, 9, 11, 14, 17, 18, 21, 24, 5\}$$

$$B_{11} = \{21, 23, 24, 3, 4, 12, 15, 17, 20, 6\}$$

$$B_{12} = \{22, 24, 25, 4, 5, 13, 11, 18, 16, 7\}$$

:

$$B_{19} = \{20, 16, 17, 18, 1, 2, 6, 7, 25, 23\}$$

$$B_{20} = \{16, 17, 18, 19, 2, 3, 7, 8, 21, 24\}$$

$$B_{21} = \{1, 3, 4, 6, 8, 9, 21, 22, 25, 11\}$$

$$B_{22} = \{2, 4, 5, 7, 9, 10, 22, 23, 21, 12\}$$

$$B_{23} = \{3, 5, 1, 8, 10, 6, 23, 24, 22, 13\}$$

$$B_{24} = \{4, 1, 2, 9, 6, 7, 24, 25, 23, 14\}$$

$$B_{25} = \{5, 2, 3, 10, 7, 8, 25, 21, 24, 15\}$$

$$B_{26} = \{11, 13, 14, 3, 4, 6, 7, 10, 17, 20\}$$

$$B_{27} = \{12, 14, 15, 4, 5, 7, 6, 8, 18, 16\}$$

$$B_{28} = \{13, 15, 11, 5, 1, 8, 9, 7, 19, 17\}$$

$$B_{29} = \{14, 11, 12, 1, 2, 9, 10, 8, 20, 18\}$$

$$B_{30} = \{15, 12, 13, 2, 3, 10, 6, 9, 16, 19\}$$

:

$$B_{37} = \{12, 14, 15, 4, 5, 7, 6, 8, 18, 16\}$$

$$B_{38} = \{13, 14, 12, 25, 21, 3, 5, 1, 20, 16\}$$

$$B_{39} = \{14, 15, 13, 21, 22, 4, 1, 2, 16, 17\}$$

$$B_{40} = \{15, 11, 14, 22, 23, 5, 2, 3, 17, 18\}$$

2) Uvjeti koji ovise o presjecima blokova

Definicija 3.2 (m - blokovni uvjet neuloživosti)

Neka je \mathcal{P}_m skup svih polinoma

$$f = a + a_0x_0 + \sum_{i=1}^m \sum_{j=1}^m a_{ij}x_{ij}, \quad a_0, a_{ij} \in \mathbb{Z}, \quad a \in \{0, 1\}.$$

Neka je $F \subseteq \mathcal{P}_m$.

2) Uvjeti koji ovise o presjecima blokova

Definicija 3.2 (m - blokovni uvjet neuloživosti)

Neka je \mathcal{P}_m skup svih polinoma

$$f = a + a_0 x_0 + \sum_{i=1}^m \sum_{j=1}^m a_{ij} x_{ij}, \quad a_0, a_{ij} \in \mathbb{Z}, \quad a \in \{0, 1\}.$$

Neka je $F \subseteq \mathcal{P}_m$. Kažemo da $2 - (v, k, \lambda)$ dizajn D zadovoljava **nejednakost $F > 0$** ako D ima m različitih blokova B_1, \dots, B_m t.d. ako je $x_0 = \lambda$ i $x_{ij} = |B_i \cap B_j|$ ($i, j = 1, \dots, m$) tada je vrijednost svakog polinoma $f \in F$ pozitivna.

2) Uvjeti koji ovise o presjecima blokova

Definicija 3.2 (m - blokovni uvjet neuloživosti)

Neka je \mathcal{P}_m skup svih polinoma

$$f = a + a_0 x_0 + \sum_{i=1}^m \sum_{j=1}^m a_{ij} x_{ij}, \quad a_0, a_{ij} \in \mathbb{Z}, \quad a \in \{0, 1\}.$$

Neka je $F \subseteq \mathcal{P}_m$. Kažemo da $2 - (v, k, \lambda)$ dizajn D zadovoljava **nejednakost $F > 0$** ako D ima m različitih blokova B_1, \dots, B_m t.d. ako je $x_0 = \lambda$ i $x_{ij} = |B_i \cap B_j|$ ($i, j = 1, \dots, m$) tada je vrijednost svakog polinoma $f \in F$ pozitivna.

Skup F se zove **m blokovni uvjet neuloživosti** ako je svaki kvazi-rezidualni dizajn koji zadovoljava $F > 0$ neuloživ.

2) Uvjeti koji ovise o presjecima blokova

Primjer

- dizajn Bhattacharya-inog tipa zadovoljava 2-blokovni uvjet neuloživosti za $F = \{-x_0 + x_{12}\}$

2) Uvjeti koji ovise o presjecima blokova

Primjer

- dizajn Bhattacharya-inog tipa zadovoljava 2-blokovni uvjet neuloživosti za $F = \{-x_0 + x_{12}\}$

Teorem 3.3

Skup $F = \{-x_0 - x_{11} + x_{12} + x_{13} + x_{23}\}$ je **3 - blokovni uvjet neuloživosti**.

2) Primjer 3.

- 2-(12,6,5) dizajn D , $X = \{1, \dots, 12\}$, $\mathcal{B} = \{B_1, \dots, B_{22}\}$

$$B_1 = \{3, 5, 6, 8, 10, 11\}$$

$$B_4 = \{1, 2, 3, 7, 8, 9\}$$

$$B_7 = \{1, 2, 5, 7, 11, 12\}$$

$$B_{10} = \{1, 3, 4, 9, 10, 11\}$$

$$B_{13} = \{2, 4, 6, 9, 10, 12\}$$

$$B_{16} = \{1, 4, 5, 8, 10, 12\}$$

$$B_{19} = \{1, 5, 6, 7, 9, 11\}$$

$$B_{22} = \{7, 8, 9, 10, 11, 12\}$$

$$B_2 = \{1, 2, 6, 8, 10, 11\}$$

$$B_5 = \{4, 5, 6, 7, 8, 12\}$$

$$B_8 = \{3, 4, 6, 7, 8, 9\}$$

$$B_{11} = \{2, 5, 6, 7, 9, 10\}$$

$$B_{14} = \{1, 3, 6, 7, 10, 12\}$$

$$B_{17} = \{1, 4, 6, 9, 11, 12\}$$

$$B_{20} = \{2, 3, 4, 7, 11, 12\}$$

$$B_3 = \{2, 3, 6, 8, 11, 12\}$$

$$B_6 = \{1, 2, 4, 7, 8, 10\}$$

$$B_9 = \{3, 4, 5, 7, 10, 11\}$$

$$B_{12} = \{1, 3, 5, 8, 9, 12\}$$

$$B_{15} = \{2, 4, 5, 8, 9, 11\}$$

$$B_{18} = \{2, 3, 5, 9, 10, 12\}$$

$$B_{21} = \{1, 2, 3, 4, 5, 6\}$$

2) Primjer 3.

- 2-(12,6,5) dizajn D , $X = \{1, \dots, 12\}$, $\mathcal{B} = \{B_1, \dots, B_{22}\}$

$$B_1 = \{3, 5, 6, 8, 10, 11\}$$

$$B_2 = \{1, 2, 6, 8, 10, 11\}$$

$$B_3 = \{2, 3, 6, 8, 11, 12\}$$

$$B_4 = \{1, 2, 3, 7, 8, 9\}$$

$$B_5 = \{4, 5, 6, 7, 8, 12\}$$

$$B_6 = \{1, 2, 4, 7, 8, 10\}$$

$$B_7 = \{1, 2, 5, 7, 11, 12\}$$

$$B_8 = \{3, 4, 6, 7, 8, 9\}$$

$$B_9 = \{3, 4, 5, 7, 10, 11\}$$

$$B_{10} = \{1, 3, 4, 9, 10, 11\}$$

$$B_{11} = \{2, 5, 6, 7, 9, 10\}$$

$$B_{12} = \{1, 3, 5, 8, 9, 12\}$$

$$B_{13} = \{2, 4, 6, 9, 10, 12\}$$

$$B_{14} = \{1, 3, 6, 7, 10, 12\}$$

$$B_{15} = \{2, 4, 5, 8, 9, 11\}$$

$$B_{16} = \{1, 4, 5, 8, 10, 12\}$$

$$B_{17} = \{1, 4, 6, 9, 11, 12\}$$

$$B_{18} = \{2, 3, 5, 9, 10, 12\}$$

$$B_{19} = \{1, 5, 6, 7, 9, 11\}$$

$$B_{20} = \{2, 3, 4, 7, 11, 12\}$$

$$B_{21} = \{1, 2, 3, 4, 5, 6\}$$

$$B_{22} = \{7, 8, 9, 10, 11, 12\}$$

- B_1 , B_2 i B_3 zadovoljavaju nejednakost iz teorema 3.3.
⇒ D je neuloživ

2) Uvjeti koji ovise o presjecima blokova

Teorem 3.4

Skup $F = \{x_{12} - x_{13} - x_{23}\}$ je **3 - blokovni uvjet neuloživosti**.

2) Uvjeti koji ovise o presjecima blokova

Teorem 3.4

Skup $F = \{x_{12} - x_{13} - x_{23}\}$ je **3 - blokovni uvjet neuloživosti**.

Primjer 4. 2-(21,9,6) dizajn, $X = \{1, \dots, 21\}$, $\mathcal{B} = \{B_1, \dots, B_{35}\}$

$$B_1 = \{1, 2, 3, 4, 5, 6, 11, 14, 15\}$$

$$B_3 = \{3, 7, 8, 11, 12, 16, 17, 19, 20\}$$

$$B_5 = \{1, 2, 4, 7, 10, 12, 13, 15, 17\}$$

$$B_7 = \{1, 3, 6, 7, 11, 12, 13, 18, 21\}$$

$$B_9 = \{1, 6, 7, 9, 10, 14, 17, 20, 21\}$$

...

$$B_2 = \{1, 2, 5, 9, 11, 13, 14, 16, 18\}$$

$$B_4 = \{1, 2, 3, 4, 8, 13, 19, 20, 21\}$$

$$B_6 = \{1, 2, 3, 9, 10, 12, 18, 19, 20\}$$

$$B_8 = \{1, 4, 6, 7, 8, 9, 11, 13, 19\}$$

$$B_{10} = \{1, 4, 5, 6, 8, 16, 17, 18, 20\}$$

Uvjeti neuloživosti

Napomena - neuloživost kvazi-rezidualnog dizajna

- za $k \leq \frac{v}{2}$ većinom se koriste uvjeti temeljeni na presjecima blokova
- za $k > \frac{v}{2}$ se koriste $B - R - C$ teorem, kodovi i grafovi, te uvjeti nejednakosnog tipa i djeljivosti

Tehnike konstrukcije kvazi-rezidualnih dizajna

- van Trung je koristio **grupe automorfizama** za konstrukciju $2 - (25, 10, 6)$ i $2 - (36, 16, 12)$ kvazi-rezidualnih dizajna;
- Tonchev je koristio **kodove i grafove**
 - kreće se od matrice incidencije A kvazi-rezidualnog dizajna
 - zatim se izbrišu neki redovi od A te ih se popunjava korištenjem kodova i grafova
 - učinkovita metoda za male parametre

Tehnike konstrukcije kvazi-rezidualnih dizajna

- neke metode konstrukcije koriste i **rješive dizajne**

Definicija 4.1.

Neka je $D = (X, \mathcal{B})$ $2 - (v, k, \lambda)$ dizajn. **Paralelna klasa** u D je podskup disjunktih blokova iz \mathcal{B} čija unija je X . Kažemo da je dizajn D **rješiv** ako se \mathcal{B} može particionirati u r paralelnih klasa.

Tehnike konstrukcije kvazi-rezidualnih dizajna

- neke metode konstrukcije koriste i **rješive dizajne**

Definicija 4.1.

Neka je $D = (X, \mathcal{B})$ $2 - (v, k, \lambda)$ dizajn. **Paralelna klasa** u D je podskup disjunktih blokova iz \mathcal{B} čija unija je X . Kažemo da je dizajn D **rješiv** ako se \mathcal{B} može particionirati u r paralelnih klasa.

- Svaka paralelna klasa sadrži v/k blokova.

Tehnike konstrukcije kvazi-rezidualnih dizajna

- neke metode konstrukcije koriste i **rješive dizajne**

Definicija 4.1.

Neka je $D = (X, \mathcal{B})$ $2 - (v, k, \lambda)$ dizajn. **Paralelna klasa** u D je podskup disjunktnih blokova iz \mathcal{B} čija unija je X . Kažemo da je dizajn D **rješiv** ako se \mathcal{B} može particionirati u r paralelnih klasa.

- Svaka paralelna klasa sadrži v/k blokova.
- Zato D može imati paralelnu klasu samo ako je $v \equiv 0 \pmod{k}$.

Tehnike konstrukcije kvazi-rezidualnih dizajna

Teorem 4.2. (van Trung, 1990)

Ako postoji rješivi (v, b, r, k, λ) dizajn R i ne nužno izomorfni $(v_1, b_1, r_1, k_1, \lambda_1)$ dizajni D_1, \dots, D_r , gdje je $v_1 = \frac{v}{k}$, tada **postoji 2-dizajn D** s parametrima $(v, rb_1, rr_1, kk_1, r_1\lambda + (r - \lambda)\lambda_1)$.

Nadalje, ako je $\frac{r - \lambda}{k} = \frac{k_1}{r_1 - \lambda_1}$, tada je **D kvazi-rezidualan**.

Tehnike konstrukcije kvazi-rezidualnih dizajna

Ionin i Mackenzie-Fleming su uveli metodu koja koristi BGW matrice i GH matrice.

Teorem 4.3. (Ionin, 2001)

Neka je r neparna prim potencija i $D(r+1, 2r, r, \frac{r+1}{2}, \frac{r-1}{2})$ dizajn koji zadovoljava m -blokovni uvjet neuloživosti.

Tada za svaki $n \in \mathbb{N}$ postoji kvazi-rezidualan dizajn koji zadovoljava m -blokovni uvjet neuloživosti s parametrima

$$\left(\frac{(r+1)(r^n-1)}{r-1}, \frac{2r(r^n-1)}{r-1}, r^n, \frac{(r+1)r^{n-1}}{2}, \frac{(r-1)r^{n-1}}{2} \right).$$

Kvazi-rezidualni Hadamardovi dizajni

● Primjer

$$\begin{bmatrix} 1 & 1 & 1 & 1 & 1 & 1 & 1 & 1 \\ 1 & 1 & 1 & 1 & -1 & -1 & -1 & -1 \\ 1 & 1 & -1 & -1 & 1 & 1 & -1 & -1 \\ 1 & 1 & -1 & -1 & -1 & -1 & 1 & 1 \\ 1 & -1 & 1 & -1 & 1 & -1 & 1 & -1 \\ 1 & -1 & 1 & -1 & -1 & 1 & -1 & 1 \\ 1 & -1 & -1 & 1 & 1 & -1 & -1 & 1 \\ 1 & -1 & -1 & 1 & -1 & 1 & 1 & -1 \end{bmatrix},$$

Hadamardova matrica reda 8

$$\begin{bmatrix} 1 & 1 & 1 & 0 & 0 & 0 & 0 \\ 1 & 0 & 0 & 1 & 1 & 0 & 0 \\ 1 & 0 & 0 & 0 & 0 & 1 & 1 \\ 0 & 1 & 0 & 1 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 1 & 0 & 0 & 1 & 0 & 1 \\ 0 & 0 & 1 & 1 & 0 & 0 & 1 \\ 0 & 0 & 1 & 0 & 1 & 1 & 0 \end{bmatrix}$$

matrica incid. sim.
(7,3,1)-dizajna

Kvazi-rezidualni Hadamardovi dizajni

Teorem 5.1.

Neka je $m > 1$. Hadamardova matrica reda $4m$ postoji \Leftrightarrow postoji simetričan $(4m - 1, 2m - 1, m - 1)$ -dizajn.

Kvazi-rezidualni Hadamardovi dizajni

Teorem 5.1.

Neka je $m > 1$. Hadamardova matrica reda $4m$ postoji \Leftrightarrow postoji simetričan $(4m - 1, 2m - 1, m - 1)$ -dizajn.

Definicija 5.2.

- Neka je $k > 1$. Simetrični $(4k - 1, 2k - 1, k - 1)$ -dizajn se naziva **Hadamardov dizajn**.
- Kvazi-rezidualan dizajn Hadamardovog dizajna naziva se **kvazi-rezidualan Hadamardov dizajn**.
 - On ima parametre: $2 - (2k, k, k - 1)$.

Uloživost kvazi-rezidualnih Hadamardovih dizajna

- $2 - (2k, k, k - 1)$ dizajni za $k \leq 5$ su uloživi (van Lint, van Tilborg, Wiekema; 1977).
- Za $k > 5$ konstruirani su neki neuloživi kvazi-rezidualni Had. dizajni s parametrima:
 - $2 - (12, 6, 5)$, $2 - (16, 8, 7)$, $2 - (20, 10, 9)$
(Mackenzie-Fleming);
 - $2 - (14, 7, 6)$, $2 - (18, 9, 8)$ (Alraqad).
 - Svi oni zadovoljavaju 3-blokovni uvjet iz teorema 3.2.

Kvazi-rezidualni Hadamardovi dizajni

Alraqad i Shrikhande su 2009. koristili GH matrice za konstrukciju nekih beskonačnih familija neuloživih kvazi-rezidualnih Hadamardovih dizajna.

Kvazi-rezidualni Hadamardovi dizajni

Alraqad i Shrikhande su 2009. koristili GH matrice za konstrukciju nekih beskonačnih familija neuloživih kvazi-rezidualnih Hadamardovih dizajna.

Teorem 5.3.

Neka je D kvazi-rezidualan $2-(2k, k, k - 1)$ dizajn koji zadovoljava 3-blokovni uvjet neuloživosti

$F = \{-x_0 - x_{11} + x_{12} + x_{13} + x_{23}\} > 0$. Ako postoji

Hadamardova matrica reda n , tada postoji kvazi-rezidualan $2 - (2nk, nk, nk - 1)$ dizajn E koji zadovoljava isti uvjet neuloživosti.

Kvazi-rezidualni Menonovi dizajni

Definicija 5.4.

- **Menonov dizajn** reda h^2 je simetrični $(4h^2, 2h^2 - h, h^2 - h)$ -dizajn.
- Kvazi-rezidualan/deriviran dizajn Menonovog dizajna reda h^2 naziva se **kvazi-rezidualan/deriviran Menonov dizajn** reda h^2 .
 - Prvi ima parametre $2 - (2h^2 + h, h^2, h^2 - h)$.
 - Drugi ima parametre $2 - (2h^2 - h, h^2 - h, h^2 - h - 1)$.

Kvazi-rezidualni Menonovi dizajni

Definicija 5.5.

Hadamardova matrica H je **regularna** ako ima konstantnu sumu redaka.

Kvazi-rezidualni Menonovi dizajni

Definicija 5.5.

Hadamardova matrica H je **regularna** ako ima konstantnu sumu redaka.

Teorem 5.6. (Alraqad, Shrikhande; 2008)

Neka su h i n pozitivni cijeli brojevi i H regularna Hadamardova matrica reda $4h^2$. Pretpostavimo da postoje kvazi-rezidualni i kvazi-derivirani Menonovi dizajni D i E reda n^2 .

Tada **postoje kvazi-rezidualni i kvazi-derivirani Menonovi dizajni D_1 i E_1 reda $(2nh)^2$.**

Kvazi-rezidualni Menonovi dizajni

Teorem 5.7. (Alraqad, Shrikhande; 2008)

Neka su h i n pozitivni cijeli brojevi, te D, E, D_1, E_1 i H kao u teoremu 5.6. Pretpostavimo da D zadovoljava $F > 0$ i da komplementarni dizajn od E zadovoljava $F \geq 0$. Tada D_1 i komplementarni dizajn od E_1 zadovoljavaju $F > 0$.

Primjer 5

- E 2-(15,6,5) dizajn, $X = \{1, \dots, 15\}$, $\mathcal{B} = \{B_1, \dots, B_{35}\}$

$$B_1 = \{2, 4, 6, 9, 12, 15\} \quad B_2 = \{2, 4, 6, 8, 11, 14\} \quad B_3 = \{1, 3, 5, 7, 10, 13\}$$

$$B_4 = \{1, 3, 5, 8, 11, 14\} \quad B_5 = \{1, 3, 5, 9, 12, 15\} \quad B_6 = \{1, 2, 3, 4, 5, 6\}$$

...

$$B_1^C = \{1, 3, 5, 7, 8, 10, 11, 13, 14\} \quad B_2^C = \{1, 3, 5, 7, 9, 10, 12, 13, 15\}$$

$$B_3^C = \{2, 4, 6, 8, 9, 11, 12, 14, 15\}$$

- $|B_1^C \cap B_2^C| - |B_1^C \cap B_3^C| - |B_2^C \cap B_3^C| = 6 - 3 - 3 = 0$
- $\Rightarrow E'$ zadovoljava $F \geq 0$ za $F = \{x_{12} - x_{13} - x_{23}\}$

Primjer 4.

- D 2-(21,9,6) dizajn, $X = \{1, \dots, 21\}$, $\mathcal{B} = \{B_1, \dots, B_{35}\}$

$$B_1 = \{1, 2, 3, 4, 5, 6, 11, 14, 15\}$$

$$B_2 = \{1, 2, 5, 9, 11, 13, 14, 16, 18\}$$

$$B_3 = \{3, 7, 8, 11, 12, 16, 17, 19, 20\}$$

$$B_4 = \{1, 2, 3, 4, 8, 13, 19, 20, 21\}$$

$$B_5 = \{1, 2, 4, 7, 10, 12, 13, 15, 17\}$$

$$B_6 = \{1, 2, 3, 9, 10, 12, 18, 19, 20\}$$

$$B_7 = \{1, 3, 6, 7, 11, 12, 13, 18, 21\}$$

$$B_8 = \{1, 4, 6, 7, 8, 9, 11, 13, 19\}$$

$$B_9 = \{1, 6, 7, 9, 10, 14, 17, 20, 21\}$$

$$B_{10} = \{1, 4, 5, 6, 8, 16, 17, 18, 20\}$$

...

- D zadovoljava $F = \{x_{12} - x_{13} - x_{23}\} > 0$

Kvazi-rezidualni Menonovi dizajni

Primjenom teorema 5.6. i 5.7., te korištenjem dizajna iz primjera 4 i 5 dobivamo sljedeći korolar.

Kvazi-rezidualni Menonovi dizajni

Primjenom teorema 5.6. i 5.7., te korištenjem dizajna iz primjera 4 i 5 dobivamo sljedeći korolar.

Korolar 5.8.

Neka je h pozitivan cijeli broj. Ako postoji regularna Hadamardova matrica reda $4h^2$, tada postoje **neuloživi kvazi-rezidualni i kvazi-derivirani Menonovi dizajni** sa parametrima $2 - (72h^2 + 6h, 36h^2, 36h^2 - 6h)$ i $2 - (72h^2 - 6h, 36h^2 - 6h, 36h^2 - 6h - 1)$ redom.

Kvazi-rezidualni Menonovi dizajni

Uz druge početne dizajne D i E Shrikhande i Alraqad su dobili i sljedeći korolar.

Kvazi-rezidualni Menonovi dizajni

Uz druge početne dizajne D i E Shrikhande i Alraqad su dobili i sljedeći korolar.

Korolar 5.9.

Neka je h pozitivan cijeli broj. Ako postoji regularna Hadamardova matrica reda $4h^2$, tada postoje **neuloživi kvazi-rezidualni i kvazi-derivirani Menonovi dizajni** sa parametrima $2 - (128h^2 + 8h, 64h^2, 64h^2 - 8h)$ i $2 - (128h^2 - 8h, 64h^2 - 8h, 64h^2 - 8h - 1)$ redom.

Kvazi-rezidualni Menonovi dizajni

Teorem 5.10.

Postoje **neuloživi kvazi-rezidualni i kvazi-derivirani Menonovi dizajni** reda $36h^2$ i $64h^2$, gdje je:

Kvazi-rezidualni Menonovi dizajni

Teorem 5.10.

Postoje **neuloživi kvazi-rezidualni i kvazi-derivirani Menonovi dizajni** redova $36h^2$ i $64h^2$, gdje je:

- 1 $h = 2 \cdot 3^m$, m poz. cijeli broj;
- 2 $2 \cdot t^2$, t neparan cijeli broj;
- 3 $h - 1$ i $h + 1$ prim potencije;
- 4 $h = 4qm$, $q = 8m^2 - 1$ prim potencija, te postoji Hadam. matrica reda $4m$;
- 5 h poz. cijeli broj i h ili $2h$ ili $3h$ ili $6h$ kvadrat.